

שמוליק פרידמן - מועצת החלב, מאל"ה
shmulik@milk.org.il

חובת מתן שעות מנוחה לפרה החולבת כחלק מהדאגה לרווחת בע"ח

פרה חייבת את שעות המנוחה שלה - לשמירה על בריאותה, לייצור ולניצול מיטבי של המזון והעיקר, הם חלק מתנאי הבסיס לרווחתה. עשו הכול כדי לשמור על כך

- בפרה עומדת.
- פרה במנוחה על מרבץ שאינו קשיח - בריאות הטלף טובה יותר - פחות צליעות.
 - יכולת ייצור החלב בפרה רובצת גבוהה יותר - על כל שעת רביצה נוספת ניתן לקבל עוד 1.5 ליטר חלב ליום.
 - השעות ה"קריטיות" והחשובות לשמירה על רביצה ומנוחה - מחצות ועד ל-04.00 לפנות בוקר. בשעות אלו הפרות אמורות להיות כבר לאחר חליבת לילה ושבעות מאכילה במהלך היום.

אז מה אנחנו עושים כדי להבטיח את שעות המנוחה הנדרשות?

- יש להימנע ולצמצם ביצוע עבודות בסככות (הוצאת זבל, תנועת כלים חקלאיים) וכן להימנע מכניסת מבקרים חיצוניים כאשר הפרות נמצאות בסככות. יש לנצל את שהותן בחליבה, כשלוש פעמים ביום, לצורך ביצוע עבודות תחזוקה בסככות הרביצה.
- את הבקר הנדרש לטיפוליים כגון: הזרעה, טיפול רופא, העברות בין הקבוצות - יש למיין באמצעות שער הפרדה מיד ביציאה מהחליבה ולא מתוך הסככות כאשר הפרות רובצות.
- יש לסכרן את שעת החליבה וזמן האכילה. כלומר, פרה היוצאת מחליבה תיגש ישירות לשתייה ולאכילת אוכל טרי. כל זאת יתקיים במהלך חצי השעה עד שעה מסיום החליבה. סיום מהיר של הפעולות הנ"ל יותיר לנחלת מספיק זמן למנוחה ולרביצה.
- מומלץ לא לחלוב בשעות "משוגעות" בלילה ולסיים את חליבת הלילה לכל המאוחר עד חצות.
- חלה חובה על המגדל למנוע נוכחות כלבים או בע"ח אחרים, שעלולים "להקפיץ" את כל העדר.
- בתכנון כל רפת יש לקחת בחשבון מתן מקום נוח, יבש, לא צפוף ולא מאיים לכל פרה בסככה (מעל ל-20 מ"ר לפרה).
- פרות צולעות או חולות מומלץ להפרידם משאר העדר ולתת להם תנאים משופרים למנוחה כדי להקל ולזרז את החלמתם.

לסיכום

זכרו - פרה חייבת את שעות המנוחה שלה, לשמירה על בריאותה, לייצור ולניצול מיטבי של המזון והעיקר, הם חלק מתנאי הבסיס לרווחתה. עשו הכול כדי לשמור על כך. ■

פי עבודות מחקר שנעשו בארץ ובעולם כ-60%-80% מהיממה של הפרה החולבת אמורים להיות מוקדשים למנוחה (רביצה + העלאת גרה) ואכילה. לפי חלוקה זו, מדובר ב-10-14 שעות שאמורות מוקדשות למנוחה ובין 3-5 שעות לאכילה. יתרת הזמן הנותר, מוקדשת לחליבה ולעבודות "תחזוקה" של העדר (רופא, מזריע, מטלף, טיפולים אחרים).

יש להימנע ולצמצם ביצוע עבודות בסככות (הוצאת זבל, תנועת כלים חקלאיים) וכן להימנע מכניסת מבקרים חיצוניים כאשר הפרות נמצאות בסככות

מדוע אם כן חשובות שעות המנוחה והרביצה לפרה החולבת?

- נמצא כי פרות שעומדות זמן רב או שלא מתאפשרת להן רביצה, עקב העדר מקום נוח ובעיקר בטוח - סובלות מעקה ("סטרס"). רמות הקורטיזון, שנמדדו בדמם נמצאו גבוהות מאלו הרובצות במנוחה תקינה. עלייה ברמה זו, גורמת לירידה ולפגיעה במערכת החיסונית העצמית של הפרה ומכאן לרגישות לתחלואות שונות.
- רביצה ומנוחה מגבירים את יכולת התפתחות העובר ברחם. כאשר פרה רובצת, כמות הדם המוזרמת לקרן הרחם ההרה, גבוהה יותר מאשר

פרה בסככה מרחבת זוכה לרווחה מרבית

